

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Ing. B. F.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 10. 2022, čj. 37467/22/5100-00460-709097, čj. 37602/22/5100-00460-709097 a čj. 37610/22/5100-00460-709097, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2023, čj. 55 Af 1/2023-71,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Řízení o kasační stížnosti **s e z a s t a v u j e .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Finanční úřad pro Kraj Vysočina dne 26. 7. 2021 vydal žalobci dva dodatečné platební výměry a jeden platební výměr na stanovení daně z nemovitých věcí za zdaňovací období let 2019, 2020 a 2021. Žalobce se proti těmto platebním výměrům odvolal. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím platební výměry změnil. Rozhodnutí žalovaného žalobce napadl žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji v záhlaví uvedeným usnesením odmítl pro opožděnost. Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost dne 28. 4. 2023

[2] V kasační stížnosti stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta. Vzhledem k tomu, že v návrhu neuvedl dostatečné údaje, zaslal mu kasační soud k vyplnění příslušný formulář. Stěžovatel formulář vyplnil, ale neposkytl dostatečné informace pro rozhodnutí soudu. Kasační soud jej proto v červnu tohoto roku vyzval, aby potřebné údaje doplnil a doložil. Stěžovatel však požadované údaje ani podklady soudu neposkytl. Přestože mu kasační soud na jeho žádost stanovenou lhůtu prodloužil, stěžovatel nereagoval nijak. Kasační soud tedy žádosti stěžovatele zamítl usnesením ze dne 27. 9. 2023, čj. 8 Afs 82/2023-28. Tímto usnesením také stěžovateli poskytl lhůtu 15 dnů k zaplacení soudního poplatku a předložení plné moci či prokázání příslušného vzdělání.

[3] Stěžovatel na usnesení čj. 8 Afs 82/2023-28 reagoval dalším podáním ze dne 14. 10. 2023. V něm opětovně popsal své zdravotní i osobní potíže. Z důvodů těchto obtíží požádal o prodloužení lhůt k zaplacení soudního poplatku a předložení plné moci. Dále uvedl, že se 12. 7. 2023 dozvěděl, že je proti němu od května tohoto roku vedena exekuce. Podává proto novou žádost o osvobození od soudních poplatků, postavenou na nové skutečnosti (exekuci). Šikanózně vedená exekuce je rovněž důvodem pro to, aby kasační soud nepožadoval podrobnější informace o půjčkách, které stěžovateli poskytuje osoba blízká. Osobě blízké by totiž logicky hrozilo, že proti ní bude rovněž zahájena taková exekuce. Dále stěžovatel uvedl, že „předběžně podává“ námitku podjatosti proti senátu Nejvyššího správního soudu. Ten blíže nezdůvodnil, proč potřebuje detailní podrobnosti o půjčkách, které stěžovateli poskytuje osoba blízká. Navíc se odkazuje na předchozí judikaturu, jako by šlo o neměnnou „zjevenou pravdu“. Stěžovateli nezbyvá, než rozšířit dosavadní trestní oznámení a navrhnout členy senátu jako svědky, aby vysvětlili, zda nejsou vydírání podobně jako stěžovatel. Rovněž stěžovatel navrhuje, aby byly předběžným opatřením dočasně upraveny poměry odložením vykonatelnosti – popřípadě i právní moci – nejen napadených platebních výměrů, ale také podkladových usnesení dědického soudu. Dále stěžovatel uvádí, že jak je zjevné i z jeho podání, bez pomoci advokáta se neobejde. Navrhuje tedy, aby mu jej soud ustanovil. Případným zastavením kasačního řízení pro neuhrazení soudního poplatku bude pokračovat legalizace výnosů z trestné činnosti. Stěžovateli se promlčí pohledávka za další rok neoprávněného užívání jeho nemovitostí. Navíc za pomoci šikanózní exekuce bude legálně okraden o další lukrativní pozemek, který se už delší dobu snaží získat některé nadnárodní firmy.

Námitka podjatosti

[4] Nejvyšší správní soud se předně zabýval vznesenou námitkou podjatosti. Dle § 8 odst. 5 s. ř. s. *Účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována (zvýraznění doplněno).*

[5] O složení senátu a možnosti vznést námitku podjatosti byl stěžovatel poučen přípisem, který mu byl doručen v květnu tohoto roku. Námitku stěžovatel uplatnil až 17. 10. 2023 (kdy odeslal podání obsahující tuto námitku). Námitku staví na dvou skutečnostech: (i) kasační soud mu neodpověděl na dotaz, k čemu potřebuje informace o půjčkách, jež mu poskytuje osoba blízká, a (ii) kasační soud odkazuje na svou judikaturu, jako by se jednalo o neměnné pravdy. O první zmíněné skutečnosti se stěžovatel dozvěděl 25. 7. 2023, kdy mu byla doručena reakce na jeho dotaz. Kasační soud mu prodloužil lhůtu k poskytnutí informací, ale neodpověděl mu na dotaz, proč informace o půjčkách potřebuje (k vysvětlení této skutečnosti viz usnesení čj. 8 Afs 82/2023-28). Lhůta pro podání námitky podjatosti postavené na této skutečnosti tedy v době podání námitky dávno uplynula. Druhou skutečnost se stěžovatel dozvěděl nejpozději dne 2. 10. 2023, kdy mu bylo doručeno usnesení o zamítnutí jeho žádostí. Kasační soud uvádí „nejpozději“, jelikož skutečnost, že soud vychází ze své předchozí judikatury je zřejmá i z jakéhokoliv jiného vydaného rozhodnutí. I pokud však vyjde z toho, že se stěžovatel tuto skutečnost – konkrétně ve vztahu k jeho věci

pokračování

– dozvěděl až 2. 10., platí, že námitku podal 17. 10. opožděně. K námitce podjatosti proto soud nemohl přihlížet.

Opakovaná žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce

[6] Stěžovatel ve shora uvedeném podání rovněž znovu požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. O prvních žádostech stěžovatele kasační soud rozhodl usnesením čj. 8 Afs 82/2023-28 tak, že je zamítl. V nové žádosti stěžovatel uvádí další skutečnost, kterou v první žádosti neuvedl – na jeho majetek je vedena exekuce.

[7] Judikatura dovozuje, že „o opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení“ (rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2008, čj. 4 Ans 5/2008-65). Pokud opakovaná žádost takové nové informace neobsahuje, nerozhoduje o ní soud vůbec (rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2011, čj. 8 As 65/2010-106, bod 10).

[8] V tomto případě stěžovatel uvedl dodatečný důvod v tom smyslu, že jeho žádost zmiňuje skutečnost (exekuci), o níž soud v době rozhodování o první žádosti nevěděl. Nicméně jedná se o skutečnost, která existovala (dle tvrzení samotného stěžovatele) již od května tohoto roku a stěžovatel se o ní dozvěděl v červenci (tedy skoro tři měsíce před vydáním usnesení čj. 8 Afs 82/2023-28). Vystává tak otázka, zda se jedná skutečně o novou skutečnost, anebo se jedná o skutečnost, kterou měl stěžovatel uplatnit již před prvním rozhodnutím o jeho žádostech. Touto otázkou se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 31. 1. 2022, čj. 2 Afs 141/2021-46. V něm dovodil, že se nelze v nové žádosti dovolávat skutečností, které existovaly již v době rozhodování o první žádosti – a to přestože je žadatel v první žádosti neuplatnil (bod 20 odkazovaného rozsudku). Z tohoto pohledu tedy exekuce, o níž se stěžovatel dozvěděl v červenci tohoto roku, není novou skutečností.

[9] Nejvyšší správní soud se zabýval i tím, zda tento výklad není ve vztahu ke stěžovateli příliš přísný. Lze si totiž představit situaci, kdy nová relevantní skutečnost sice nastane před rozhodnutím o nové žádosti, stane se tak však příliš těsně před vydáním rozhodnutí. V takové situaci by žadatel nově nastalou skutečnost neuplatnil z legitimního důvodu a dle názoru nynějšího soudu by mu nemohlo být takové opomenutí kladeno k tíži. V tomto případě se však o takovou situaci nejednalo. Stěžovatel se měl o exekuci dozvědět 12. 7. tohoto roku. Jeho žádosti pak byly zamítnuty až na konci září. Měl tedy dva a půl měsíce k tomu, aby na tuto skutečnost kasační soud upozornil. Navíc kasační soud na konci července poskytl stěžovateli dodatečnou lhůtu pro poskytnutí požadovaných údajů. Nabízelo se tedy, že stěžovatel mohl v této prodloužené lhůtě poslat kasačnímu soudu jak vyžádané podklady, tak nové tvrzené skutečnosti. Nic z toho stěžovatel neučinil. Za takové situace lze stěžovateli klást k tíži, že danou skutečnost včas neuplatnil.

[10] Vzhledem k tomu, že v opakované žádosti stěžovatel neuvádí žádnou skutečnost, která zde nebyla v době vydání usnesení čj. 8 Afs 82/2023-28, Nejvyšší správní soud o opakované žádosti nerozhodoval.

Žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku

[11] Stěžovatel rovněž požádal o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku a předložení plné moci udělené zástupci. Soud se předně zabýval lhůtou k zaplacení soudního poplatku, protože případné zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před odmítnutím kasační stížnosti pro nedoložení plné moci (usnesení NSS ze dne 3. 8. 2016, čj. 2 Afs 111/2016-29, ze dne 19. 10. 2016, čj. 3 As 207/2016-35, ze dne 22. 3. 2017, čj. 3 As 240/2016-70, či ze dne 22. 3. 2018, čj. 8 As 227/2017-35).

[12] Nejvyšší správní soud důvody pro prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku neshledal. Stěžovatel tvrdí, že jej trápí po celou dobu kasačního řízení určité zdravotní potíže. Nejvyšší správní soud tyto obtíže nehodnotí. Nicméně poplatková povinnost vzniká již podáním kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Stěžovatel kasační stížnost podal na začátku května tohoto roku. Následně mohl soudní poplatek uhradit kdykoliv až do 17. 10. 2023. Doba přesahující pět měsíců je pro zaplacení soudního poplatku více než dostatečná. Stěžovatel pak netvrdí, že by se u něj v době podání žádosti o prodloužení lhůty objevily nějaké nové zdravotní obtíže. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod tuto lhůtu dále prodloužovat.

[13] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že o žádosti o prodloužení lhůty pro zaplacení soudního poplatku nerozhodoval samostatným rozhodnutím. Vzhledem k zamítnutí této žádosti by případné zaplacení soudního poplatku po 17. 10. 2023 nemělo na zastavení řízení vliv (§ 9 odst. 1 poslední věta zákona o soudních poplatcích či usnesení NSS ze dne 8. 12. 2020, čj. 4 Afs 201/2020-23). Nemělo by proto smysl vydávat samostatné rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty, když by stěžovatel stejně nemohl soudní poplatek zaplatit. Vzhledem k tomu, že stěžovatel měl na zaplacení soudního poplatku dobu přesahující pět měsíců, není tento postup vůči stěžovateli ani nepřiměřeně přísný. Navíc kasační soud poznamenává, že stěžovatel soudní poplatek nezaplatil ani po uplynutí lhůty k jeho zaplacení. Sám stěžovatel přitom uvádí, že soudní poplatek zaplatit nemůže (viz níže); nelze tak očekávat, že by další prodloužení lhůty k jeho zaplacení vedlo k tomu, že by jej stěžovatel zaplatil.

Zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku

[14] Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon. Z § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích vyplývá, že poplatková povinnost vzniká podáním kasační stížnosti. Podle § 9 odst. 1 téhož zákona nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním kasační stížnosti zaplacen, vyzve soud poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích soud řízení pro nezaplacení poplatku nezastaví, je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit. Soud však může i v případě podání žádosti účastníkem podle citovaného ustanovení řízení zastavit po uplynutí lhůty stanovené k zaplacení soudního poplatku, pokud neshledá důvodnost takové žádosti (rozsudek NSS ze dne 13. 5. 2013, čj. 2 As 169/2012-11).

[15] Stěžovatel soudní poplatek ve stanovené lhůtě (ani později) nezaplatil. V podání z 14. 10. 2023 však uvedl, že případné zastavení kasačního řízení by pro něj znamenalo újmu.

pokračování

Tato újma má spočívat v tom (stručně řečeno), že dle stěžovatele bude dále pokračovat legalizace výnosů z trestné činnosti. Stěžovateli vznikne škoda promlčením pohledávky za další rok neoprávněného užívání jeho nemovitostí. K důvodům pro nezaplacení soudního poplatku stěžovatel uvedl pouze to, že je pro něj přespříliš vysoký.

[16] Podmínky § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích jsou splněny tehdy, pokud je poplatník schopen a ochoten soudní poplatek uhradit, jen mu v tom zabránila jiná událost. Dané ustanovení tedy nemiří na situaci, kdy poplatník tvrdí, že není schopen soudní poplatek uhradit z důvodu svých nepříznivých majetkových poměrů a nebylo mu přiznáno osvobození od soudních poplatků (usnesení NSS ze dne 17. 12. 2019, čj. 1 As 321/2019-72 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2015, sp. zn. 32 Cdo 76/2015).

[17] Na situaci stěžovatele tedy § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích nedopadá. Stěžovatel netvrdí, že je schopen poplatek zaplatit a pouze mu v tom brání nějaká jiná událost; tvrdí, že poplatek schopen zaplatit není. Netvrdí přitom, že by byla dána nějaká dočasná překážka, která by mu v zaplacení soudního poplatku bránila. Jím tvrzený důvod (nemajetnost) je důvodem pro případné osvobození od soudního poplatku. Nejvyšší správní soud však stěžovatele od soudního poplatku neosvobodil, jelikož ten nereagoval na výzvu k poskytnutí nezbytných údajů a podkladů. Na případy, na něž dopadá institut osvobození od soudního poplatku, nedopadá § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích.

[18] Jelikož stěžovatel nezaplatil soudní poplatek a není dán důvod pro nezastavení řízení dle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, zastavil Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti podle § 47 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. s ohledem na § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Ostatní návrhy a náhrada nákladů řízení

[19] Vzhledem k zastavení řízení kasační soud nerozhodoval o ostatních stěžovatelových návrzích (na ustanovení zástupce, prodloužení lhůty k předložení plné moci a vydání předběžného opatření).

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno.

V Brně 30. listopadu 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu